

# ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В УМОВАХ ПОЛІТИКИ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

©2018 ПІХОЦЬКИЙ В. Ф., КУЦИК М. Р.

УДК 336.148

## Піхоцький В. Ф., Куцик М. Р. Державний фінансовий контроль в умовах політики бюджетної децентралізації

У статті розкрито сутність державного фінансового контролю та необхідність проведення його в умовах політики бюджетної децентралізації. Визначено ефективність проведення бюджетної децентралізації на місцевому рівні. Важливим у цьому процесі є питання створення ефективних і спроможних громад, котрі вплинуть на економічний розвиток країни. Зроблено висновки щодо ролі державного фінансового контролю в умовах політики бюджетної децентралізації, яка полягатиме у виявленні додаткових джерел наповнення місцевих бюджетів. Запропоновано визначитися щодо стратегії державного фінансового контролю місцевих бюджетів, етапів її впровадження в конкретні періоди.

**Ключові слова:** державний фінансовий контроль, бюджетна децентралізація, об'єднані територіальні громади, видатки місцевого бюджету, доходи місцевого бюджету, місцеве самоврядування.

**Бібл.:** 10.

**Піхоцький Володимир Федорович** – доктор економічних наук, доцент, начальник територіального управління Рахункової палати України по Львівській, Волинській, Рівненській, Тернопільській, Закарпатській та Івано-Франківській областях (вул. Лінкольна, 2, Львів, 79068, Україна)

**E-mail:** itu@ac-rada.gov.ua

**Куцик Марія Романівна** – аспірантка, Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України (вул. Сухомлинського, 16, Львів-Брюховичі, 79491, Україна)

УДК 336.148

UDC 336.148

## Пихотский В. Ф., Кучик М. Р. Государственный финансовый контроль в условиях политики бюджетной децентрализации

В статье раскрыта сущность государственного финансового контроля и необходимости проведения его в условиях политики бюджетной децентрализации. Определена эффективность проведения бюджетной децентрализации на местном уровне. Важно создать эффективные и способные общины, которые повлияют на экономическое развитие страны. Сделаны выводы относительно роли государственного финансового контроля в условиях политики бюджетной децентрализации, которая будет состоять в выявлении дополнительных источников наполнения местных бюджетов. Предложено определиться относительно стратегии государственного финансового контроля местных бюджетов, этапов ее внедрения в конкретные периоды.

**Ключевые слова:** государственный финансовый контроль, бюджетная децентрализация, объединенные территориальные общины, расходы местного бюджета, доходы местного бюджета, местное самоуправление.

**Библ.:** 10.

**Пихотский Владимир Федорович** – доктор экономических наук, доцент, начальник территориального управления Счетной палаты Украины по Львовской, Волынской, Ровенской, Тернопольской, Закарпатской и Ивано-Франковской областям (ул. Линкольна, 2, Львов, 79068, Украина)

**E-mail:** itu@ac-rada.gov.ua

**Куцик Мария Романовна** – аспирантка, Львовский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины (ул. Сухомлинского, 16, Львов-Брюховичи, 79491, Украина)

## Pikhotskiy V. F., Kucyk M. R. The State Financial Control in the Conditions of Budget Decentralization Policy

The article discloses the essence of the State financial control and the need to conduct it in the context of the budget decentralization policy. The efficiency of the budget decentralization at the local level is determined. It is important to create efficient and capable communities that will influence the country's economic development. Conclusions have been drawn as to the role of the State financial control in the context of budget decentralization policy, which will consist in identifying additional sources of filling the local budgets. It is proposed to decide on the strategy of the State financial control of local budgets and the stages of its implementation in specific periods.

**Keywords:** the State financial control, budget decentralization, integrated territorial communities, local budget expenditures, local budget revenues, local governance.

**Bibl.:** 10.

**Pikhotskiy Volodymyr F.** – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Head of the Territorial Office of the Accounting Chamber for Lviv, Volyn, Rivne, Ternopil, Zakarpattia and Ivano-Frankivsk Regions (2 Linkolna Str., Lviv, 79068, Ukraine)

**E-mail:** itu@ac-rada.gov.ua

**Kucyk Maria R.** – Postgraduate Student, Lviv Regional Institute of Public Administration of National Academy of Public Administration under the Office of the President of Ukraine (16 Sukhomlynsko Str., Lviv-Bryukhovychi, 79491, Ukraine)

Система місцевого самоврядування України та організації влади в регіонах донедавна була влаштована за радянською схемою, коли все вирішував центр держави – столиця. У ній вирішувались питання призначення керівних кадрів, реалізація планів розвитку територій, розвитку галузей господарства, тобто всі організаційні проблеми на місцях. У випадку незгоди місцевих чиновників з такими рішеннями центру керівників місцевих органів влади викликали в столицю, не виділяли коштів на їх потреби, поки не дадуть згоди на висунуті умови. Не рідко такі умови були не лише політичними, а й мали корупційну суть. Але все змінилося з реформою децентралі-

зації в Україні, що є характерним для демократичного суспільного життя та необхідним для формування нової концепції державної регіональної фінансової політики, яка стала б чинником виходу нашої країни з фінансової кризи. Із набуттям незалежності українці все частіше на різних рівнях піднімали тему необхідності розвитку місцевих громад і надання їм більших повноважень. Для сучасного суспільного устрою держави стало необхідністю повернутися до традиційної для населення України моделі самоврядування та наблизитися до європейської системи, яка дозволила за короткий термін якісно підняти життєвий рівень європейців і зробити його одним з найуспішніших у світі.

Питанням дослідження державного фінансового контролю займалися такі зарубіжні та вітчизняні науковці, як: В. Бурцев, В. Піхоцький, В. Симоненко, В. Куйбіда, В. Базилевич, Н. Дорош, О. Ковалюк, В. Мельничук, В. Дерій, Д. Олійник, Н. Вітвицька, І. Ващенко, І. Стефанюк та інші.

**Н**азвані науковці у своїх працях визначають теоретичні та практичні аспекти сутності фінансового державного контролю, аналізують проблеми наявні в системі фінансових відносин, вносять пропозиції щодо покращення ефективності проведення фінансового контролю, проте в сучасних умовах дана проблема полягає потребує додаткового дослідження, зокрема питання фінансування місцевими органами влади власних і делегованих повноважень, також не визначено економічного ефекту від проведення Україною політики бюджетної децентралізації.

При цьому, на практиці недостатньо використовується зарубіжний досвід, а при визначенні дохідних баз місцевих бюджетів майже не застосовуються ефективні економіко-математичні моделі.

Однак, слід відмітити, що децентралізація влади стала однією з перших і ключових реформ для нинішніх можновладців. І нині саме ця реформа вважається вітчизняними та західними аналітиками однією з найуспішніших реформ за увесь період незалежності України.

*Метою* статті є обґрунтування доцільності запровадження бюджетної децентралізації в Україні, визначення її переваг і здійснення аналізу системи державного фінансового контролю на місцевому рівні. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі *завдання*:

- ✦ проаналізувати необхідність та ефективність проведення бюджетної децентралізації;
- ✦ виділити основні завдання, які мають бути реалізовані задля подальшого впровадження бюджетної децентралізації в Україні;
- ✦ запропонувати заходи, які потрібно вдосконалити в діяльності органів державного фінансового контролю в умовах політики бюджетної децентралізації.

Для цього слід застосувати сучасні підходи до формування та розподілу доходів місцевих бюджетів, оскільки успіх економічного розвитку значною мірою залежить від створення оптимального розміру місцевих бюджетів та форм бюджетних взаємовідносин, чіткого механізму вирівнювання горизонтальних і вертикальних розбалансованостей у бюджетах усіх рівнів. Необхідно також внести доповнення та уточнення щодо шляхів удосконалення процесу фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування.

Протягом останніх років бюджетна децентралізація займає вагоме місце в суспільних дискусіях, а питання розвитку територіальних громад активно обговорюється в економічній науці. Реальні фінан-

сові можливості місцевих органів влади нині значно обмежені, тому необхідно виробити нові підходи до ефективного управління формуванням і використанням бюджетних ресурсів та зміцнити самостійність місцевих бюджетів. Система місцевого самоврядування не здатна якісно надавати адміністративні, соціальні та інші послуги. Зважаючи на нестійку фінансову базу, значна частина територіальних громад не здатна повноцінно виконувати повноваження органів місцевого самоврядування. Важливим є не лише проблема пошуку і збільшення резервів, але й також удосконалення системи державного контролю.

**Г**оловним чинником фінансового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування є бюджет, з якого фінансуються всі заходи соціального й економічного розвитку території, здійснюється перерозподіл національного доходу, створеного на цій території. Джерело формування бюджетів різних рівнів – це розподіл державних податків і зборів та закріплення їхніх конкретних видів за державним в місцевими бюджетами на тривалий час. Це дає можливість органам місцевого самоврядування без втручання центральних органів влади формувати власні фінансові ресурси та складати довгострокові перспективні прогнози соціально-економічного розвитку своїх громад.

Суть децентралізації системи влади полягає в тому, що територіальні громади зможуть ухвалювати доленосні рішення щодо перспективного розвитку своєї інфраструктури та відповідно їх реалізовувати і контролювати. Це неможливо без відповідної передачі з центру на місця повноважень і фінансових ресурсів. Громадяни будуть самі вирішувати долю своїх сіл, селищ чи міст та отримають для цього гроші на вирішення цих проблем. В умовах бюджетної децентралізації органам місцевого самоврядування надано повну бюджетну самостійність у використанні грошових коштів, наповненні бюджетів та здійсненні видаткових повноважень. Бюджетна децентралізація розглядається як система відносин між різними рівнями влади в процесі розподілення повноважень щодо прийняття управлінських рішень з використанням та формування бюджетних коштів.

Фінансову децентралізацію можна вважати найефективнішою формою управління бюджетними коштами. Вона полягає в принципі зменшення ступеня впливу центру на розвиток регіональної економіки. Результати виконання місцевих бюджетів за 2015 р. показують приріст надходжень до загального фонду місцевих бюджетів проти минулого року в розмірі 49%, що склало 48,4 млрд грн.

Так, на 2018 р. передбачається обсяг фінансових ресурсів у розмірі 556,1 млрд грн, що на 73 млрд грн (15,1%) більше порівняно із 2017 р. Також сума доходів місцевих бюджетів становитиме 253,1 млрд грн, що на 46,1 млрд грн (22,3%) більше, ніж у 2017 р. [8].

Також підтвердженням ефективності бюджетної децентралізації є щомісячне накопичення залишків бюджетних коштів на рахунках місцевих бюджетів, обсяг яких на початок 2017 р. становив 47,7 млрд грн. [4].

Одночасно зі збільшенням як дохідної, так і видаткової частин місцевих бюджетів, виникає необхідність вдосконалення системи державного фінансового контролю за рухом коштів місцевого самоврядування. Варто зазначити, що в сучасних умовах спрямованості на децентралізацію державної влади в Україні розширення резервів щодо їх збільшення є вкрай важливою проблемою. Адже за останні роки у структурі доходів місцевих бюджетів існує тенденція до зниження частини власних надходжень і, як наслідок, підвищення обсягу дотацій з державного бюджету.

**О**б'єднані громади отримують увесь спектр повноважень та фінансових ресурсів, що їх наразі вже мають міста обласного значення, зокрема зарахування 60% податку на доходи фізичних осіб на власні повноваження, прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом (зараз прямі відносини мають лише області, райони, міста обласного значення – УП), державні субвенції. Реформа міжбюджетних відносин – це стимул для місцевих громад ефективніше наповнювати свої кошториси, переходити на самозабезпечення та ощадно планувати свої видатки.

Лише побудова подібної структури влади на регіональному рівні давно стала нормою в більшості розвинутих країн. Реформуючи організацію місцевого самоврядування, Україні вдалося поєднати і ті напрацювання, які вже давно на часі, а також запозичити передовий досвід європейських країн, що століттями проходили шлях децентралізації влади.

Недостатній обсяг власної дохідної фінансової бази не може підвищити самостійність у вирішенні нагальних проблем і значною мірою обмежує значущість органів місцевого самоврядування щодо стабільного соціального та економічного розвитку регіонів.

Тому надзвичайно актуальним завданням є вирішення питання щодо оптимізації та розширення джерел доходів місцевих бюджетів а також незалежний державний фінансовий аудит надходжень і використання бюджетних коштів місцевих громад.

Вирішення цього завдання буде сприяти значному підвищенню фінансової незалежності місцевих громад, а отже, якіснішому і повнішому виконанню завдань і функцій, які делеговані державою на місцевий рівень.

Можна констатувати той факт, що реформа системи аудиту та контролю на місцевому рівні є невід'ємною частиною бюджетної децентралізації. Зростання порушень у сфері економічної діяльності свідчить не тільки про необхідність посилення державного фінансового контролю, але й про необхідність його здійснення на всіх етапах бюджетного процесу.

Необхідність посилення контролю взагалі, і фінансового зокрема, зумовлюється також тим, що вітчизняна економіка розвивається в умовах постійного дефіциту фінансових ресурсів, зростання державного боргу, отже, ефективне управління використання останніх неможливе без відповідного контролю [7].

**В**раховуючи наведене вище та відповідно до статті 26 Бюджетного кодексу, внутрішній фінансовий контроль, який виконується на всіх стадіях бюджетного процесу, повинен забезпечувати:

- ✦ постійну оцінку обґрунтованості та відповідності дій бюджетних інституцій вимогам внутрішнього фінансового контролю;
- ✦ оцінку діяльності за результатами згідно з окресленими завданнями та планами;
- ✦ інформування безпосередньо голови бюджетного органу про результати кожної перевірки (оцінки, розслідування, дослідження, ревізії), здійсненої підрозділом внутрішнього фінансового контролю [2].

Контроль за використанням ресурсів – це проблема, яку має вирішувати власник ресурсів. Власниками публічних фінансових ресурсів є всі громадяни України. Саме вони безпосередньо та через обрання своїх повноважних представників мають здійснювати контроль за використанням бюджетних коштів, у тому числі в регіонах.

Разом з тим, роль державного контролю місцевих бюджетів в умовах децентралізації полягатиме у проведенні оцінки не лише у сфері фінансів та ефективності дій місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо забезпечення громад коштами, а й у тому, щоб знайти інші джерела доходів місцевих бюджетів за рахунок прийняття управлінських рішень, які будуть сприяти ефективності як контролю процесів формування, так і використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів.

Переконливими фактами, що свідчать про ефективність впровадження фінансової децентралізації, стали результати платоспроможності.

Упродовж останніх 20 років більшість європейських країн провели реформу фінансових відносин і при цьому стикалися з проблемою вдосконалення свого адміністративно-територіального устрою. Проте більшість європейських країн прагнули децентралізувати громаду, але не мали необхідної матеріально-фінансової бази.

Особлива увага сьогодні акцентується на принципі фінансової децентралізації системи державного фінансового контролю місцевих бюджетів, яка б відповідала сучасним запитам і сприяла стабільному зростанню економіки України [2]. Лише чітке визначення ролей і місця держави та органів місцевого самоврядування у цій сфері, зокрема щодо розмежування компетенції між усіма рівнями влади одночасно, визначивши функціональні повноваження органів державної влади і місцевого самоврядування, у тому

числі обласних і районних рад, виключить можливість їх дублювання. Одночасно виникає необхідність визначення чіткої стратегії державного фінансового контролю місцевих бюджетів, етапів її впровадження на середньо- та довгострокову перспективу.

Державний фінансовий контроль може бути максимально ефективним за умов, коли внутрішній і зовнішній контроль здійснюватимуться своєчасно та об'єктивно, будуть чітко регламентованими, зорієнтованими на кінцевий результат. Це має забезпечити виконання завдань і досягнення цілей.

**С**лід зазначити, що формування місцевих бюджетів відбувається разом зі створенням органів місцевого самоврядування. Державний устрій та національні особливості організації місцевого самоврядування мають вагомий вплив на функціонування місцевих бюджетів.

Самі місцеві бюджети, які по суті є фондами грошових коштів, необхідні громадам для здійснення завдань і функцій, які покладені на органи місцевої влади [1]. Місцеві бюджети забезпечують на території громад фінансування заходів економічного і соціального розвитку за рахунок цих фондів. Місцеві органи самоврядування (ст. 43 Конституції України) здійснюють заходи щодо управління майном, яке є в комунальній власності, затверджують та реалізують програми соціально-економічного та культурного розвитку громад, контролюють їх виконання, встановлюють розміри місцевих податків і зборів, створюють, реорганізують та ліквідують комунальні підприємства, організації, установи.

За сучасних умов розвитку економіки держави все більш необхідним стає докорінне реформування бюджетних взаємозв'язків як за доходами, так і за видатками, а також міжбюджетних відносин. Це зумовлено насамперед тим, що в ринкових умовах бюджет є основним джерелом фінансового забезпечення соціально-економічної політики держави.

Оскільки централізація витрачання бюджетних коштів і звуження фінансових можливостей органів місцевої влади негативно впливають на розвиток регіонів, тому слід приймати концепцію розмежування як доходів, так і видатків усіх частин бюджетної системи України. При цьому, визначальними при її науковому обґрунтуванні мають бути такі чинники, як ефективність витратної частини, зміцнення державного контролю за діяльністю підприємств, визначення залежності між бюджетними витратами і результатами економічної діяльності [3].

Необхідно відзначити, що бюджетна децентралізація є запорукою реальної децентралізації влади, становлення ефективної системи місцевих фінансів та інструментом регулювання розвитку.

Кількість об'єднаних територіальних громад України становить 838 (станом на жовтень 2018 р.), що охоплює понад 7,1 млн громадян. А це дорівнює 20% усього населення держави.

Обсяг доходів місцевих бюджетів за останні роки має позитивну тенденцію: у 2014 р. – 68,6 млрд грн, у 2015 р. – 98,2 млрд грн. (+29,6 млрд грн, або на 42% більше), у 2016 р. – 144,6 млрд грн (+48,4, або 49%), у 2017 р. – 170,7 млрд грн (+24, або 16%). А це не лише цифри, а й нові реалізовані інфраструктурні проекти, такі як системи освітлення, дороги, школи, дитячі садочки тощо. Окрім цього, з державного бюджету на розвиток територіальних громад і розбудову їх інфраструктури за цей самий час було збільшено обсяг фінансування у 30 разів: з 0,5 млрд грн до 14,9 млрд грн.

Усі громади наділяються не тільки додатковими повноваженнями, а й відповідними фінансовими ресурсами. Згідно із реформою об'єднані громади мають у своєму розпорядженні: податок на прибуток установ комунальної власності – 100%; платежі за надання адміністративних послуг – 100%; єдиний податок – 100%; податок на майно – 100%; податок на доходи фізичних осіб – 60%; екологічний податок – 25%; акцизний податок з роздрібною торгівлі (тютюн, алкоголь, нафтопродукти).

**В**ажливим фактом, що підтверджує ефективність бюджетної децентралізації, є щомісячне накопичення залишків бюджетних коштів на рахунках місцевих бюджетів, обсяг яких на початок 2017 р. становив 47,7 млрд грн (33,6 млрд грн по загальному фонду та 14,1 млрд грн по спеціальному) [6]. Збільшення залишків коштів на рахунках місцевих бюджетів свідчать про вагоме зростання дохідної частини місцевих бюджетів та розмірковувану політику їх витрачання.

Важливими новаціями, котрі мали б забезпечити бюджетну децентралізацію, були зміни в міжбюджетних відносинах, пов'язані із застосуванням фінансового вирівнювання податкоспроможності територій.

Нова система вирівнювання є стимулюючою, оскільки тільки 50% коштів бюджетів-донорів вилучається для вирівнювання спроможності інших територій, а не на користь державного бюджету. В такому випадку більша частина коштів залишається на місцях, а органи місцевого самоврядування стануть більш компетентними у прийнятті управлінських рішень.

Децентралізація повинна стати основним каталізатором здійснення освітньої, медичної реформи та підвищення енергоефективності національної економіки.

Важливо зацікавити громаду для створення нових робочих місць, залучати інвестиції, впроваджувати реформи та зменшувати свої витрати, тим самим стимулювати економічний розвиток країни.

При збільшенні дохідної частини місцевих бюджетів не всі громадяни здатні належним чином розпоряджатись отриманими на рахунок місцевих бюджетів фінансами. Саме тому на місцевому рівні вирішують питання ефективного використання коштів

місцевих бюджетів. Важливим є те, що кошти можна отримати лише на конкурсних засадах.

Органи місцевого самоврядування відіграють важливу роль у здійсненні фінансового контролю, оскільки вони є:

- ✦ ефективним засобом суспільного самоконтролю;
- ✦ суб'єктами управління фінансовими ресурсами та майном відповідних територій.

Необхідно вирішити проблему розмежування повноважень між органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Органи місцевого самоврядування в основному виконують делеговані повноваження, серед яких: освіта (досягає 3% загального обсягу видатків місцевих бюджетів), соціальний захист і соціальне забезпечення (26%), охорона здоров'я (22%) [5]. До того ж, досі не розв'язана проблема неефективного кошторисного фінансування, за яким витрачається до 69% видатків місцевих бюджетів. Чинний механізм фінансування бюджетних установ не передбачає залежності обсягів фінансування від показників ефективності їхньої роботи, обсягів та якості наданих суспільних благ.

Згідно зі ст. 75 Бюджетного кодексу України місцеві фінансові органи здійснюють контроль під час аналізу бюджетного запиту, поданого головним розпорядником бюджетних коштів, щодо його відповідності меті, пріоритетності, а також дієвості та ефективності використання бюджетних коштів, на підставі якого керівник фінансового органу приймає рішення про включення бюджетного запиту до пропозицій проекту місцевого бюджету [2].

## ВИСНОВКИ

Бюджетна децентралізація органів місцевого самоврядування повинна стати головним каталізатором економічного зростання країни. Адже саме бюджетна децентралізація передбачає стимулювання місцевої влади до фінансової автономії. Роль державного фінансового контролю в умовах політики бюджетної децентралізації полягатиме у виявленні додаткових джерел наповнення місцевих бюджетів за рахунок прийняття управлінських рішень. На нашу думку, слід визначити роль і місце держави та органів місцевого самоврядування у сфері управління державними фінансами, розмежувати компетенції між усіма рівнями влади одночасно, визначити повноваження органів державної влади і місцевого самоврядування. Зважаючи на це, потрібно визначитися щодо стратегії державного фінансового контролю місцевих бюджетів, етапів її впровадження на середньостроковий і довгостроковий періоди. ■

## ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України (редакція від 30.09.2016 р.) від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/how/2456-17>

3. **Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О.** Макроекономіка : підручник. Київ : Знання, 2008. 743 с.

4. **Волохова І. С.** Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні : монографія. Одеса : Атлант, 2014. 462 с.

3. **Клівіденко Н. В., Мацедонська Н. В.** Світовий досвід бюджетної децентралізації та шляхи його впровадження в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Вип. 1 (06). С. 124–129. URL: [http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/6\\_2017/24.pdf](http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/6_2017/24.pdf)

4. Місцеве самоврядування в Україні. 2015 рік / Асоціація міст України. URL: [https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/stanlg\\_2015.pdf](https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/stanlg_2015.pdf)

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

7. **Піхоцький В. Ф.** Фінансовий контроль як одна з найважливіших функцій державного управління. *Наукові записки. Серія «Економіка»*. 2010. Вип. 15. С. С. 63–71. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/6939/1/10.pdf>

8. Закон України «Про Державний бюджет на 2018 рік» від 07.12.2017 р. № 2246-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>

## REFERENCES

Bazylevych, V. D., Bazylevych, K. S., and Balastryk, L. O. *Macroeconomics* [Macroeconomics]. Kyiv: Znannia, 2008.

Klividenko, N. V., and Matsedonska, N. V. "Svitovyi dosvid biudzhethnoi detsentralizatsii ta shliakhy yoho vprovadzhenia v Ukraini" [World experience of budget decentralization and ways of its introduction in Ukraine]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*. 2017. [http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/6\\_2017/24.pdf](http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/6_2017/24.pdf)

[Legal Act of Ukraine] (1996). <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

[Legal Act of Ukraine] (2010). <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/how/2456-17>

[Legal Act of Ukraine] (2010). <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

[Legal Act of Ukraine] (2017). <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>

"Mistseve samovriaduvannia v Ukraini. 2015 rik" [Local government in Ukraine. 2015]. *Asotsiatsiia mist Ukrainy*. [https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/stanlg\\_2015.pdf](https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/stanlg_2015.pdf)

Ofitsiinyi sait Ministerstva finansiv Ukrainy. <http://www.minfin.gov.ua>

Pikhotskiy, V. F. "Finansovyi kontrol yak odna z naivazhlyvishykh funktsii derzhavnoho upravlinnia" [Financial control as one of the most important functions of public administration]. *Naukovi zapysky. Serii «Ekononika»*. 2010. <https://eprints.oa.edu.ua/6939/1/10.pdf>

Volokhova, I. S. *Mistsevi finansy ta perspektyvy pohlyblennia finansovoi detsentralizatsii v Ukraini* [Local finances and prospects for deepening financial decentralization in Ukraine]. Odessa: Atlant, 2014.